

KATOLIK

Pismo poświęcone ludowi ku cnocie, nauce, zubożeniu.
Szczepi język ojców! to prawo Boga a człowieka obowiązek.

Wiara, miłość
doga i bliźniego, oświata.

Oszczędność, trzeźwość,
stowarzyszenia.

Adres redakcji i administracji:
Bytom G.-S. ul. Elekoralna 19.

Za prawdę, wolność i prawo!

Telefon nr. 40 i 47.

„KATOLIK“ wychodzi w każdy wtorek, czwartek i sobotę
i kosztuje na kwiecień 1924 75 fen. złotych. — W Woje-
wództwie Śląskiem od 1-go do 10-go maja 750 tys. mkp.
polskich. — Ceny obliczone są z odnośnieniem do domu.

Sobota, dnia 10-go maja 1924

OGŁOSZENIA oblicza się na wiersze milimetrowe. W Niem-
czech kosztuje wiersz 10 fen. podług kursu marki złotej
w dniu rzeczywistego placenia.
W Polsce: Wiersz milimetrowy 75 tysięcy polskich. — Wiersz
reklamowy 225 tys. m. polskich.

Wyniki wyborów.

Powiat raciborski.

Budziska. Demokraci 1, komuniści 35, Pola-
cy 252, Deutschvölkische 1, niem. partya ludowa 8,
centrum 24, nacyonalisci niem. 14.

Chafupki. Socjaliści 30, demokraci 11, komu-
niści 41, Polacy 8, Deutschvölkische 20, Deutsch-
soziale 42, niem. partya ludowa 21, centrum 82, na-
cyonalisci niemieccy 113.

Babice. Socjaliści 21, demokraci 4, komuniści
58, Polacy 175, Deutschvölkische 13, Deutschso-
ziale 9, niem. partya ludowa 18, centrum 100, na-
cyonalisci niem. 303.

Bienkowice. Socjaliści 3, demokraci 4, komu-
niści 172, Polacy 225, Deutschvölk. 4, Deutsch-
nationale 4, niem. partya ludowa 18, centrum 100,
nacyonalisci niem. 74.

Bojanów. Socjaliści 2, demokraci 1, komuni-
ści 21, Polacy 35, Deutschvölkische 3, Deutsch-
soziale 4, niem. partya ludowa 4, centrum 187, na-
cyonalisci niem. 58.

Bolesław. Socjaliści 2, komuniści 37, Pola-
cy 6, Deutschsoziale 1, niem. partya ludowa 3, cen-
trum 169, nacyonalisci niem. 52.

Borucin. Socjaliści 4, komuniści 61, Pola-
cy 4, Deutschvölkische 2, centrum 545, nacyonal-
isci niemieccy 79.

Brzeźnica. Socjaliści 2, komuniści 59, Pola-
cy 203, Deutschvölkische 4, Deutschsoziale 4, niem.
partya ludowa 2, centrum 71, nacyonalisci niem. 73.

Czerwienice. Socjaliści 1, demokraci 2, ko-
munisci 25, Polacy 7, Deutschvölk. 1, Deutsch-
soziale 2, niem. partya ludowa 1, centrum 28, na-
cyonalisci niem. 51.

Cyprzanów. Socjaliści 1, komuniści 6, Pola-
cy 5, Deutschvölkische 3, niem. partya ludowa
1, centrum 59, nacyonalisci niemieccy 17.

Ligota Książęca. Komuniści 9, Polacy 50,
Deutschvölkische 1, centrum 30, nacyon. niem. 1.

Gamów. Socjaliści 5, komuniści 6, Polacy
194, Deutschvölkische 3, Deutschsoziale 4, niem.
partya ludowa 4, centrum 50, nacyonalisci niem. 17.

Grzegorzowice. Socjaliści 4, demokraci 1, ko-
munisci 41, Polacy 105, Deutschvölkische 3,
Deutschsoziale 2, niem. partya ludowa 1, centrum
42, nacyonalisci niemieccy 11.

Piotrowice. Socjaliści 21, demokraci 9, komu-
niści 158, Polacy 9, Deutschvölk. 12, Deutsch-
soziale 8, niem. partya ludowa 22, centrum 630, na-
cyonalisci niem. 481.

Janowice. Socjaliści 4, demokraci 1, komuni-
ści 29, Polacy 26, Deutschvölkische 2, Deutsch-
soziale 1, niem. partya ludowa 1, centrum 84, na-
cyonalisci niem. 47.

Piotrowiczki. Socjaliści 1, komuniści 17, Po-
lacy 2, Deutschvölkische 6, niem. partya ludowa
5, centrum 168, nacyonalisci niem. 49.

Kornica. Socjaliści 1, demokraci 1, komuniści
24, Polacy 28, Deutschvölkische 2, Deutschso-
ziale 2, niem. partya ludowa 1, centrum 48, nacyo-
nalisci niem. 74.

Krzanowice. Socjaliści 106, demokraci 14, ko-
munisci 138, Polacy 11, Deutschvölkische 19,
Deutschsoziale 7, niem. partya ludowa 17, centrum
365, nacyonalisci niem. 275.

Krzyżakowice. Socjaliści 36, demokraci 5, ko-
munisci 92, Polacy 113, Deutschvölkische 4,
Deutschsoziale 33, niem. partya ludowa 9, centrum
142, nacyonalisci niem. 192.

Lasoki. Socjaliści 1, komuniści 21, Polacy
64, Deutschvölkische 2, Deutschsoziale 1.

Lekartów. Socjaliści 17, komuniści 28, Po-
lacy 19, Deutschvölkische 6, Deutschsoziale 1,
niem. partya ludowa 1, centrum 39, nac. niem. 54.

Lubowice. Socjaliści 4, komuniści 25, Pola-
cy 55, Deutschvölkische 1, niem. partya ludowa
6, centrum 28, nacyonalisci niemieccy 54.

Ostatnie wiadomości.

Strejk w zagłębiu Ruhry.

Berlin, 8-go maja. Położenie w strejku gór-
niczym zagłębia Ruhry nie doznało żadnej zmiany.
Obecnie strajkuje 90 proc. kopaliń. Minister pracy
zwołał na dziś popołudnie przedstawicieli robotni-
czych związków zawodowych do gmachu minister-
stwa pracy dla omówienia położenia. Z pracodaw-
cami jeszcze nie obradowano. Vossische Zeitung do-
nosi, iż koła przemysłowe obliczają straty w gór-
nictwie na 8 do 9 milionów marek złotych dziennie,
do czego dochodzi jeszcze nadzwyczajny brak ka-
pitału, który utrudnia kopalniom przetrzymanie
walki.

Ks. arcybiskup Cieplak w Rzymie.

Rzym, 8-go maja. Dziś rano przybył tu ks.
Arcybiskup Cieplak. Na stacji oczekiwał jego przy-
bycia z rzymskiego kolegium kardynałów, kardy-
nał sekretarz stanu Gaspari. Zaznaczyć należy, że
od czasu pełnienia godności sekretarza stanu, kar-
dynał Gaspari po raz pierwszy oczekiwał kogoś na
stacji. Tak zwaną rodzinę papieską reprezentował
major-domus stolicy apostolskiej, monsignore Samper.

Koleje nad Rubrą a bezpieczeństwo wojska francuskiego.

London, 8. maja. Jak „Times“ donosi, odbyła się
wczoraj w Brukseli narada co do tego, czy wojsko fran-
cuskie ma opuścić zagłębie nad Rubrą. Jenerał Degouth,
dowódca tamtejszych wojsk okupacyjnych, wskazał
przy tem na niebezpieczeństwo, grożące temuż wojsku,
gdyby wszystkie koleje zostały wydane w ręce Niem-
ców i radził, aby pozostawić pewną liczbę francuskich
urzędników kolejowych i to celem zapewnienia sobie pe-
wnych linii dopóty, dopóki wojsko francuskie nad Rubrą
pozostanie, — nawet gdyby go mało pozostało. Degouth
jest zdania, że żołnierze francuscy nie mogą być wydani
w razie jakiego zatargu na łaskę lub miłaskę niemiec-
kich urzędników kolejowych.

Układ pomiędzy Francją a Rumunją

Paryż, 8-go maja. Wobec pogłoski, że ukła-
dy pomiędzy Francją a Rumunją nie doprowadziły
do żadnego rezultatu. Echo de Paris donosi, iż ru-
muński minister spraw zagranicznych przybędzie
znowu do Paryża a narady znowu się rozpoczną,
gdy rumuńska para królewska opuści Szwajcaryę.
Pakt pomiędzy obu państwami ma zawierać obo-
wiązanie obu stron do podtrzymania istniejących uk-
ładów pokojowych bez formalnego związania się
co do sprawy gwarancji i łączności obu sztabów
generalnych.

Zastrzeżenie położenia w Jugosławii.

Belgrad, 8. maja. Ponieważ król Aleksander nie
udzielił posłuchania posłom chorwackim, opuścili oni
wszyscy Belgrad. Równocześnie jednak wydali ode-
zwę do ludu chorwackiego. W niej obwiniają rząd Pa-
sicza o chęć wywołania wojny z Bułgarią. Rządy to
nazywają haniebnymi i terrorystycznymi.

Policya skonfiskowała odezwę. Król upoważnił Pa-
sicza do utworzenia nowego ministerium, lecz Pasicz
tego zadania się nie podjął, ponieważ jest zdania, iż na-
leży sejm rozwiązać.

Jakże chce Morgan . . . .

London, 8. maja. „Daily Telegraph“ pisze, że
sprawa sankcji wobec Niemiec zostanie załatwiona przez
stanowisko, jakie zajmie wobec niej bankier Morgan.
Chcący udzielić 40 milionów funtów pożyczki, potrzebnej
na urzeczywistnienie planu znawców. Uważa on, że
nie ma co zabezpieczać się przeciwko czemuś, co za 5,
10 lub 15 lat zdarzyć się może. Bankierzy amerykańscy
przykładają jak największą wagę do tego, ażeby zagłę-
bie nad Rubrą całkowicie zostało oswobodzone pod
względem gospodarczym. I to jest warunek, pod jakim
pożyczka zostanie udzielona.

Maków. Socjaliści 3, demokraci 6, komuniści
33, Polacy 84, Deutschvölkische 2, Deutschso-
ziale 4, niem. partya ludowa 7, centrum 77, na-
cyonalisci niemieccy 233.

Markowice. Socjaliści 32, demokraci 2, komu-
niści 66, Polacy 389, Deutschvölkische 12,
Deutschsoziale 9, niem. partya ludowa 6, centrum
41, nacyonalisci niemieccy 314.

Nędza. Socjaliści 59, demokraci 5, komuniści
49, Polacy 67, Deutschvölkische 1, Deutsch-
soziale 1, niem. partya ludowa 5, centrum 71, na-
cyonalisci niemieccy 151.

Miedonia. Socjaliści 1, komuniści 27, Pola-
cy 64, Deutschvölkische 1, Deutschsoziale 1, niem.
partya ludowa 2, centrum 65, nacyonalisci niem. 52.

Osice Górne. Socjaliści 13, demokraci 3, ko-
munisci 29, Polacy 3, Deutschvölk. 4, Deutsch-
soziale 1, niem. partya ludowa 1, centrum 40, na-
cyonalisci niemieccy 94.

Owsice. Socjaliści 3, demokraci 4, komuniści
50, Polacy 14, Deutschvölkische 18, Deutsch-
soziale 12, niem. partya ludowa 4, centrum 169, na-
cyonalisci niemieccy 161.

Polski Krawarz. Socjaliści 3, demokraci 4,
komuniści 31, Polacy 12, Deutschvölkische 2,
Deutschsoziale 5, niem. partya ludowa 3, centrum
249, nacyonalisci niemieccy 103.

Poniecice. Socjaliści 1, komuniści 17, Pola-
cy 3, Deutschvölkische 2, Deutschsoziale 1, cen-
trum 11, nacyonalisci niemieccy 111.

Rożków. Socjaliści 4, demokraci 4, komuniści
36, Polacy 49, Deutschvölkische 4, Deutschso-
ziale 4, centrum 71, nacyonalisci niem. 33.

Ruda. Komuniści 2, Polacy 129, Deutsch-
soziale 1, niem. partya ludowa 1, centrum 5, nacyo-
nalisci niemieccy 21.

Rudyszwałd. Socjaliści 1, komuniści 47, Po-
lacy 58, Deutschvölkische 8, Deutschsoziale 11,
niem. partya ludowa 2, centrum 74, nacyonalisci
niemieccy 212.

Rudnik. Socjaliści 13, demokraci 8, komuniści
38, Polacy 40, Deutschvölkische 6, Deutschso-
ziale 6, niem. partya ludowa 10, centrum 162, na-
cyonalisci niemieccy 101.

Szamorzowice. Socjaliści 9, demokraci 8, ko-
munisci 23, Polacy 3, Deutschvölk. 9, Deutsch-
soziale 1, niem. partya ludowa 5, centrum 326, na-
cyonalisci niemieccy 48.

Szardziny. Demokraci 3, komuniści 7, Pola-
cy 97, niem. partya ludowa 1, centrum 31, na-
cyonalisci niemieccy 36.

Szonowice. Socjaliści 14, demokraci 6, komu-
niści 21, Polacy 18, Deutschvölkische 1, Deutsch-
soziale 2, niem. partya ludowa 6, centrum 94, na-
cyonalisci niemieccy 68.

Szymocice. Komun. 4, Polacy 16, Deutsch-
völkische 1, niem. partya ludowa 2, centrum 2, na-
cyonalisci niemieccy 35.

Strzybnik. Socjaliści 3, demokraci 6, komuni-
ści 32, Polacy 56, Deutschvölkische 19, Deutsch-
soziale 6, niem. partya ludowa 8, centrum 66, na-
cyonalisci niemieccy 30.

Ślawików. Demokraci 3, komuniści 45, Pola-
cy 79, Deutschvölkische 1, Deutschsoziale 1, niem.
partya ludowa 2, centrum 31, nacyon. niem. 105.

Solarnia. Socjaliści 4, demokraci 2, komuni-
ści 55, Polacy 72, Deutschvölkische 4, Deutsch-
soziale 1, niem. partya ludowa 5, centrum 6, na-
cyonalisci niemieccy 37.

Tworów. Socjaliści 34, demokraci 15, komu-
niści 280, Polacy 256, Deutschvölk. 9, Deutsch-
soziale 35, niem. partya ludowa 11, centrum 77, na-
cyonalisci niemieccy 261.

Wojnowice. Socjaliści 10, demokraci 1, komu-
niści 75, Polacy 52, Deutschvölk. 37, Deutsch-
soziale 3, niem. partya ludowa 3, centrum 154, na-
cyonalisci niemieccy 143.

Zabelfków. Socjaliści 10, demokraci 11, komuniści 44, Polacy 178, Deutschvölk. 6, Deutschsoziale 42, niem. partya ludowa 5, centrum 104, nacyonalisci niemieccy 107.

Zawada Książęca. Socjaliści 1, demokraci 3, komuniści 26, Polacy 113, Deutschvölkisch 3, Deutschsoziale 1, niem. partya ludowa 4, centrum 125, nacyonalisci niemieccy 110.

Wiadomości z bliższych i dalszych stron.

— **Św. Stanisław, biskup.** W dniu 8. maja obchodzi Kościół katolicki święto św. Stanisława, biskupa. Św. Stanisław, syn Wielisława rycerza i jego żony Bogny, urodził się w roku 1030 we wsi Szczepanowie pod Krakowem. Nauki pobierał w Gnieźnie a następnie w Paryżu. Wróciwszy do kraju, obrał sobie zawód duchowny, został najprzód kanonikiem a potem biskupem krakowskim. Na tem stanowisku pracował gorliwie dla chwały Boga i dobra wiernych. Widząc, że król Bolesław Śmiały gorszące życie prowadzi, upominał go biskup i prosił, aby zaniechał tego. Lecz te upomnienia nic nie pomagały a tylko gniew w królu obudziły. Biskup widząc, że wszelkie próby są daremne a król dalej trwa w szpetnych nalogach, zakazał z nim obcować wiernym i wzbrowił królowi przystępu do kościoła. Bolesław Śmiały chcąc zemścić się za ten czyn biskupa, zabił Stanisława w tej chwili, gdy tenże odprawiał mszę św. na Skałce w Krakowie. Ciało jego spoczywa w srebrnej trumnie w katedrze na Wawelu. W roku 1252 papież Innocenty IV. ogłosił go świętym i patronem Polski.

WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE

× **Przemówienie ks. Jarczyka wygłoszone z okazji powitania ks. arcybiskupa Cieplaka w Katowicach.** Najprzewielebniejszy Księżu Arcybiskupie! Eksceleńco! Jego Eksceleńca Ksiądz Administrator Apostolski Śląska Polskiego, ks. Augustyn Hlond, nie mogąc sam przywitać Waszej Eksceleńcy na terytorium Administracji Apostolskiej, ponieważ wyjechał na pogrzeb śp. wojewody śląskiego do Krakowa, dał mi zaszczytne zlecenie, bym w Jego imieniu i w imieniu całego duchowieństwa Śląska Polskiego, wystosował do Waszej Eksceleńcy słowo przywitania i głębokiej czci. Jesteśmy głęboko wzruszeni, że i my tu na Śląsku możemy choć na chwilę oglądać czcigodną twarz wyznawcy i męczennika za sprawę Chrystusową i Polską, do którego nieraz myśli nasze ulatywały do kaźni bolszewickiej, o której gośmy drżeli, za którego my kapłani zwłaszcza niejednemu ciche westchnienie w modlitwach naszych zasyłał do Boga, i który po długich cierpieniach cielesnych i duchowych został nam przywrócony. Zawsze będziesz nam drogi, czcigodny Arcypasterzu, jako usposobienie tego świętego nierozdzielalnego węzła jaki łączy Polskę i świętą wiarę naszą katolicką. Racz przyjąć od nas wszystkich hołd najgłębszej czci i wielkiego podziwu, i racz włączyć w modły Swoje Arcypasterskie nasz Śląsk Polski i naszą dycezyję dopiero się tworzącą aby i ona świeciła cnotą niezłomnej wierności względem Boga i Ojczyzny za Twoim przykładem.

× **Rozbite układy w sprawie obniżenia zarobków.** Pracodawcy dają z całą siłą do obniżenia zarobków. W poniedziałek odbyli ponowne układy w tejże sprawie z przedstawicielami związków robotniczych. Pracodawcy wskazywali na ciężkie położenie w przemyśle i parli na przedstawicieli robotników, by narzeczcie oświadczyli swą zgodę na obniżenie zarobków. Przedstawiciele robotników atoli odrzucili propozycje pracodawców, wobec czego układy należy uważać za rozbite. Związek pracodawców mimo tego chce postawić na swoim. Wobec tego robotnicy z całych sił powinni popierać spółnotę pracę przez przystępowanie do związków zawodowych.

× **Podwyższenie cen węgla.** Agencja Wschodnia donosi: Jak nas informują, położenie w górnolaskim przemyśle węglowym ukształtowało się w ubiegłym tygodniu jeszcze niekorzystniej i wykazało jeszcze więcej strat niż dotychczas. W związku z tem górnolaska konwencja węglowa na posiedzeniu w dniu 5. maja br. postanowiła podwyższyć ceny węgla z kopalni górnolaskich o 20 procent. (Nie wiadomo, czy rząd zgodził się na podwyżkę cen węgla. — Red.)

× **Waloryzacja długów hipotecznych.** Warszawski „Kurier Czerwony” dowiaduje się, że rozporządzenie w sprawie przeliczenia długów przedwojennych przewiduje przeliczenie hipotek miejskich na 15—20 proc., ziemskich zaś na 10—30 procent złotej waluty przedwojennej. — Określenie stopni zwaloryzowania długów hipotecznych w miastach na 15—20 procent, na wsi zaś na 10—30 procent nie przywróci wartości sumom będących własnością sierot, lub osób, które oszczędności swoje wypożyczały na hipoteki, aby mieć zapewnioną starość, a obecnie stają się ciężarem publicznym. Są ludzie, którzy pragną, aby wogóle sprawę długów hipotecznych nie regulowano, aby sprawę tę poprostu przekreślić, jako nieistniejącą. Ze względu jednak na to, że długi hipoteczne, to nie zawsze pieniądze kapitalistów, lecz często ludzi pracy, bo w hipotekach tkwią po przez banki drobne oszczędności, uciulane w ciągu długich lat, sprawę tę należy uregulować tak, aby i ci, którzy składali w kasach pieniądze, mogli choć w części majątek swój odzyskać.

Katowice. (Wspaniała uroczystość święta narodowego.) Tegoroczna uroczystość święta narodowego miała w Katowicach wspaniałą przebieg. Miasto już w piątek wspaniale udekorowane. Nastrój świąteczny przytłumiony jedynie wiadomością o zgonie śp. wojewody. Ruch pomimo tego na ulicach zwiększony. O godzinie 9-tej wieczorem maszeruje przez miasto kompania honorowa 73. p. p. z orkiestrą na czele grającą piękne polskie marsze. Za wojskiem krocą oddziały powstańców i harcerzy. O godz. 10-tej wzgl. 11-tej w nocy jest zbiórka powstańców na placu Andrzeja i wymarsz do parku Kościuszki. Punktualnie o godzinie 2-giej w nocy odbywa się na rynku tradycyjna uroczystość powstańców. Punktualnie z uderzeniem zegara poczynają z wszech stron wkraczać na rynek liczne oddziały powstańcze z orkiestrami na czele. Przed gmachem teatru polskiego pali się olbrzymi stos. Przemówił prezes zarządu głównego p. Grzesik o celach i zadaniach powstańczych, uczciwszy przez milczenie pamięć zmarłego wojewody oraz poległych powstańców. Po odśpiewaniu „Roty” nastąpiła defilada powstańców, po czem się oddziały udały do domów. Na tem zakończyła się imponująca uroczystość powstańcza.

3-ci maja. Rano budzi mieszkańców miasta pobudka wojska, maszerującego z orkiestrą na czele przez ulice miasta. Od godziny 8-mej poczynają się na boisku w parku Kościuszki zbierać wielotysięczna rzesza zgrupowana w licznych towarzystwach, związkach itd. Ołtarz polowy ładnie zbudowany, tuż przed nim miejsce dla dostojników. Wojsko ustawione kolumnami, pan generał Horeszkiewicz ze sztabem na koniach na jego czele. Uroczyste nabożeństwo odprawia ksiądz Admin. Apostolski dr. Hlond w asyście licznych duchowieństwa. Ks. prof. Koźlik wygłasza piękne kazanie okolicznościowe. Po nabożeństwie formuje się imponujący pochód, z wojskiem na czele, który przy ul. 3-go maja defiluje przed władzami, po czem się ustawia na rynku, gdzie marszałek sejmiku wygłasza mowę. „Rota Konopnickiej” zakończy uroczystość. Wieczorem daje Teatr Polski uroczyste przedstawienie „Księcia Józefa”. Cały przebieg był nadzwyczajnie uroczysty i imponujący. — Podobną uroczystość odbyła się w Król. Hucie i innych miejscowościach.

— (Nowe mundury dla straży pożarnych.) Straże pożarne województwa śląskiego mają otrzymać jednolite umundurowanie. Dotychczasowy kolor uważano za niezupełnie odpowiedni, gdyż nie odróżniał strażaków od policji wojewódzkiej. Zgodzona się więc na barwę brunatną. Wprowadzenie nowego umundurowania ma być przyspieszone.

— (Nowa ochronka dla dzieci.) Z dniem 15. maja otwierają S. S. Dominikanki przy ulicy Plebiscytowej 46 ogródek Froeblerowski i ochronkę dla dzieci od lat 3 do 6. Wpisy rozpoczęły się już 1 maja. Matki, które pragną korzystać z ochronki, niechaj się zgłaszają do sierocińca inq. dr. Mieleckiego przy ulicy Plebiscytowej 46. Nowe to urządzenie przyjmujemy z prawdziwym zadowoleniem, albowiem brak polskiej ochronki dawał się oddawna matkom naszym dotkliwie odczuwać, musiały bowiem dziatki swoje posyłać do ochronek niemieckich. Zakon Sióstr Dominikanek zażywa ogólnego szacunku i poważania w całej Polsce, dlatego też S. S. Dominikankom, które posiadają doskonałą rutynę we wychowaniu młodzieży i prowadzeniu ogródków Froeblerowskich i ochronek, nasze małe powierzyć możemy z całym zaufaniem. Spodziewamy się przeto, że rodzice polscy z tego szlachetnego urządzenia licznie korzystać będą.

— (Z głównej kasy miejskiej.) Po zaprowadzeniu od 1-go maja nowego rozkładu godzin służbowych w biurach magistrackich pracują od 7 rano do 2 po południu, zaś miejska kasa główna otwarta będzie dla publiczności od godziny 7.30 do 11 przed południem.

Siemianowice w Katowickim. (Zaśwade nie oszust.) Sąd w Raciborzu skazał sekretarza prywatnego Jana Strzyżaczka z Siemianowic za oszustwo w powtórnym wypadku i sfalszowanie dokumentów na 2 lata ciężkiego więzienia, 1000 marek złotych kary pieniężnej i utratę praw honorowych na przeciąg 3 lat. Więź śledczą policzono na karę więzienia.

Huta Laury w Katowickim. (Dalsze wydalenia z pracy.) W poniedziałek wydano z huty laurahuckiej 500 robotników. Równocześnie wypowiedziano pracę dalszym 120 urzędnikom i 1200 robotnikom. Wydaleni z pracy mają otrzymać zajęcie w Król. Hucie i w Zgodzie. Zrobić im mają miejsce młodzi robotnicy tych zakładów przemysłowych. Ci młodzi ludzie pozostaną niewątpliwie bez pracy.

Mysłowice. (Na wolnej stopie.) Profesor ks. dr. Saueremann, który swego czasu został aresztowany podczas rewizji w biurach niemieckiego Volksbundu, wypuszczony został obecnie na wolność, po złożeniu odpowiedniej kaucyi.

Król. Huta. (Zawieszony w urzędzie.) Radca miejski dr. Borth został zawieszony w pełnieniu obowiązków. Przyczyna zawieszenia są zajęcia z pierwszym burmistrzem p. Dombkiem, oraz z resztą rady miejskiej.

Król. Huta. (Karząca nieostróżność.) Przy praniu bielizny poparzyło się ciężko dziecko mistrza szewskiego Kuceby z ulicy Hajduckiej. Podczas gdy matka prała, wpadło dziecko do naczynia napelnionego wrzącą wodą i poparzyło się tak ciężko, że musiano małeństwo oddać w opiekę lekarza.

— (Wydalenia z pracy.) W ostatnim czasie unieruchomiła królewskohucka i laurahucka spółka akcyjna niektóre piece wysokie i walcownie. Z tej przyczyny wydano już 480 robotników, zaś w dniu 10. maja wydalonych zostanie jeszcze 920 robotników.

Nowy Bytom w Świętochłowickim. (Głos starych stróżów hutniczych.) My starzy stróżowie w hucie „Pokoju” protestujemy przeciwko niesprawiedliwości, jaka nam się dzieje. Chce nas się usunąć z dotychczasowej służby i dać pracę, wykonywaną dotąd przez dziewczyny. Nasze miejsca mają zająć młodzi i zdrowi robotnicy. Nie rozumiemy tak nagłej zmiany. Przecież my starzy stróżowie przez całą wojnę utrzymywaliśmy w porządku i nie nam zarzucić nie można. Wobec tego prosimy naszego komendanta p. Niedrzejewskiego i nadmistrza p. Schmiedta, ażeby nas starych stróżów pozostawili nadal na naszych posterunkach.

Godula w Świętochłowickim. (Przejechany przez tramwaj.) Dnia 3. maja został przejechany przez tramwaj w pobliżu Goduli robotnik Jan Lampa, zamieszkały przy ulicy Stefana nr. 4. Lampa był żonaty, pozostawił dwoje dzieci i jak śledztwo wykazało, znajdował się w pijanym stanie. Zwłoki odstawiono do kostnicy tutejszej.

Chebbie w Świętochłowickim. (Przejechany przez pociąg.) Dnia 3. maja o godzinie 1.20 został przez wyjeżdżający pociąg towarowy na torze Chebbie—Ruda przejechany starszy konduktor Karol Lorek z Chebbie. Przejechanie nastąpiło przez nieszczęśliwy wypadek. Lorek liczył lat 43 i był wdowcem. Ciężko rannego odstawiono do szpitala w Goduli, gdzie o godzinie 7½ zmarł. Zwłoki znajdują się w kostnicy.

Ruda w Świętochłowickim. (Niesumienny urzędnik pocztowy.) Przed izbą karną w Król. Hucie stał były listowy Jan Galewski z Rudy, który sprzeniewierzył listy pieniężne. Oprócz tego skradł on pewnemu wyższemu urzędnikowi całą pensję miesięczną. Za te sprawki podyktował mu sąd rok więzienia.

Łagiewniki w Świętochłowickim. Uroczystość 3. maja obchodzona była u nas z całą okazałością. W piątek wieczorem odbył się wielki pochód z pochodniami. W sobotę rano pobudka. O godz. 9½ przed południem zgromadzili się dzieci szkolne i towarzystwa z sztantarami na podwórzu szkolnym, skąd wyruszone do kościoła na uroczyste nabożeństwo. Po nabożeństwie odbył się wielki pochód, a wieczorem na różnych salach posiedzenia towarzystw z wykładami o Konstytucji 3. Maja.

Brzeziny w Świętochłowickim. (Śp. Wiktorya Łukaszczykowa.) Tutejszego obywatela i długoletniego agenta „Katolika”, p. Łukaszczyka, spotkał cios nader smutny. Zmarła jego żona, śp. Wiktorya, licząc zaledwie czterdzieści i kilka lat życia. Nieboszczka była gorliwą Polką, przykładem w spełnianiu obowiązków obywatelskich i narodowych. Niech odpoczywa w pokoju wiecznym. (Redakcja „Katolika” śle na tej drodze straskanemu mężowi i jego rodzinie wyrazy serdecznego współczucia.)

Wielkie Piekary w Świętochłowickim. (Z ruchu naszych towarzystw.) W święta wielkanocne odegrała Kongregacja Młodzieńców sztukę teatralną „Palka Madeja”. Amatorzy wywiali się z swoich ról bardzo dobrze. Madeja grał p. Jan Buk z Szarleja, stały amator, który zadowolił publiczność swymi występami nadzwyczajnie. Antka, który po cyrograf do Asmodeusza poszedł do piekła, grał p. Bernard Cisek bez namy. A były to role ciężkie, tak pierwszego jak drugiego. Wszyscy inni amatorzy także swoje role doskonale odegrali, za co publiczność dała wyraz zadowolenia licznymi i hucznymi oklaskami.

Zaś w przyszłą niedzielę, dnia 11. maja, nasze towarzystwo „Kasyno katolickie” odegra sztukę nową, u nas nieznaną dotąd, którą dawał kilkakrotnie zespół teatru polskiego w Katowicach, i to humoreskę „Wicek i Wacek”. Na to przedstawienie zaprasza zarząd „Kasyna” wszystkich naszych obywateli i obywatelki. Niewątpliwie z nastaniem lata towarzystwa przestaną odgrywać teatru i kto wie, czy nasze przedstawienie nie jest ostatnim w porze wiosennej. Kto więc chce jeszcze być na przedstawieniu, niech idzie w przyszłą niedzielę na teatr do „Kasyna”, a będzie miał sposobność zabawić się uczciwie. Bilety są do nabycia w sprzedaży uprzedniej w księgarni p. Gracka. Związkowiec.

Pszczyna. (Niepożądany zakaz.) Urząd leśniczy księcia pszczyńskiego wydał podczas wojny zezwolenie na spasanie bydła w lasach książęcych. Obecnie zezwolenie to urząd leśniczy cofnął, motywując krok swój tem, że pastuchowie rozpalaniem ognia i strącaniem zagażeń czynili wielkie szkody.

Pszczyna. (Burza.) W piątek po południu około godziny 5 srożyła się ciężka burza, która dotknęła w znacznej mierze powiaty pszczyński, rybnicki i raciborski. Z burzą spadł rześisty deszcz. W kilku miejscach uderzyły gromy, lecz nie wiadomo jeszcze, czy wyrządziły szkodę.

Rybnik. (Ujęcie szajki oszustów.) Po Rybniku i okolicy wałęsali się przez dłuższy czas oszuści, którzy za drogie pieniądze wkręcali łatwowiernym bezwartościowe zegarki, rzekomo złote. Ludzie dopiero po niewczasie przekonali się, że padli ofiarą oszustów i począli zgłaszać się do władzy. Obecnie udało się szajkę oszustów w Rybniku wyłowić i osadzić pod kluczem.

Wyniki wyborów.

Powiat gliwicki.

Pisarzowice: Socjaliści 1, komuniści 113, Polacy 34, Deutschvölkische 1, Deutschsoziale 3, niem. partya ludowa 1, centrum 14, nacyonalisci niem. 4.

Leboszowice: Komuniści 65, socjaliści 2, Polacy 12, Deutschvölkisch 2, Deutschsoziale 2, niem. partya ludowa 3, centrum 10, nacyonalisci niem. 19.

Czechowice: Uprawnionych do głosowania 467 osób. Socjaliści 4, demokraci 4, komuniści 111, Polacy 131, Deutschvölkische 3, Deutschsoziale 1, niem. partya ludowa 4, centrum 96, nacyonalisci niem. 50. Nieważnych 7 głosów.

Szywałd: Socjaliści 36, demokraci 7, komuniści 341, Polacy 1, Deutschvölkische 122, Deutschsoziale 14, niem. partya ludowa 37, centrum 1360, nacyonalisci niem. 165.

Rachowice: Demokraci 1, komuniści 78, Polacy 43, Deutschvölkische 1, centrum 7, nacyonalisci niem. 105.

Rzerzyca: Socjaliści 2, komuniści 48, Polacy 8, Deutschvölkische 7, Deutschsoziale 1, niem. partya ludowa 1, centrum 46, nacyonalisci niem. 46.

Zacharzowice: Socjaliści 4, demokraci 4, komuniści 18, Polacy 34, Deutschvölkische 5, Deutschsoziale 5, niem. partya ludowa 1, centrum 27, nacyonalisci niem. 16.

Sierakowice: Socjaliści 2, komuniści 45, Polacy 45, Deutschsoziale 5, centrum 32, nacyonalisci niem. 71.

Sierakowiczki: Socjaliści 4, demokraci 1, komuniści 53, Polacy 51, niem. partya ludowa 1, centrum 4, nacyonalisci niem. 4.

Smolnica: Socjaliści 1, komuniści 132, Polacy 47, Deutschsoziale 4, niem. partya ludowa 4, centrum 42, nacyonalisci niem. 15.

Wojska: Socjaliści 3, komuniści 48, Polacy 104, Deutschvölkische 2, Deutschsoziale 1, niem. partya ludowa 3, centrum 86, nacyonalisci niem. 8.

Oracze: Socjaliści 2, demokraci 1, komuniści 22, Polacy 23, Deutschsoziale 12, centrum 43, nacyonalisci niemieccy 14.

Plawniowice: Socjaliści 5, demokraci 4, komuniści 163, Polacy 37, Deutschvölkische 1, Deutschsoziale 4, niem. partya ludowa 7, centrum 143.

Pluźnica: Socjaliści 2, demokraci 3, komuniści 67, Polacy 2, Deutschvölkische 1, Deutschsoziale 3, niem. partya ludowa 1, centrum 26.

Pniów: Socjaliści 1, komuniści 82, Polacy 14, Deutschvölkische 3, niem. partya ludowa 3, centrum 42, nacyonalisci niem. 37.

Poniszowice: Socjaliści 1, demokraci 2, komuniści 56, Polacy 67, Deutschvölkische 1, Deutschsoziale 6, niem. partya ludowa 6, centrum 141, nacyonalisci niem. 50.

Potępa: Socjaliści 1, demokraci 2, komuniści 58, Polacy 4, Deutschvölkische 34, Deutschsoziale 1, niem. partya ludowa 4, centrum 101, nacyonalisci niem. 19.

Proboszczowice: Demokraci 1, komuniści 75, Polacy 32, Deutschvölkische 2, Deutschsoziale 2, niem. partya ludowa 3, centrum 12, nacyonalisci niem. 34.

Jasiona: Socjaliści 2, komuniści 47, Polacy 41, Deutschvölkische 1, centrum 14, nacyonalisci niem. 36.

Gilwice Stare: Socjaliści 9, demokraci 2, komuniści 192, Polacy 35, Deutschvölkische 21, Deutschsoziale 1, niem. partya ludowa 23, centrum 109, nacyonalisci niem. 44.

Ligota Zabrska: Socjaliści 20, demokraci 14, komuniści 439, Polacy 24, Deutschvölkische 29, Deutschsoziale 7, niem. partya ludowa 25, centrum 163, nacyonalisci niem. 65.

Ligota Łabędzka: Demokraci 2, komuniści 19, Polacy 22, Deutschvölkische 4, Deutschsoziale 3, centrum 27, nacyonalisci niem. 23.

Żerniki: Socjaliści 12, demokraci 6, komuniści 356, Polacy 241, Deutschvölkische 18, Deutschsoziale 8, niem. partya ludowa 20, centrum 154, nacyonalisci niem. 26.

Tworóg: Socjaliści 3, demokraci 10, komuniści 75, Polacy 86, Deutschvölkische 3, Deutschsoziale 5, niem. partya ludowa 7, centrum 274, nacyonalisci niem. 111.

Wójtowawieś: Socjaliści 11, demokraci 4, komuniści 730, Polacy 294, Deutschvölkische 33, Deutschsoziale 19, niem. partya ludowa 43, centrum 276, nacyonalisci niem. 90.

Ostropa: Socjaliści 2, demokraci 3, komuniści 342, Polacy 279, Deutschvölkische 4, Deutschsoziale 2, niem. partya ludowa 8, centrum 367, nacyonalisci niem. 12.

Wiśnica: Komuniści 31, Polacy 19, niem. partya ludowa 2, centrum 86, nacyonalisci niem. 15.

Sieraków: Komuniści 58, Polacy 54, centrum 47.

Świniowice: Socjaliści 2, komuniści 9, Polacy 14, niem. partya ludowa 3, centrum 132, nacyonalisci niem. 4.

Świbie: Socjaliści 27, demokraci 3, komuniści 154, Polacy 83, Deutschvölkische 2, Deutschsoziale 3, niem. partya ludowa 4, centrum 107, nacyonalisci niem. 24.

Brzezinka: Demokraci 4, komuniści 122, Polacy 109, Deutschvölkische 4, niem. partya ludowa 8, centrum 86, nacyonalisci niem. 30.

Trachy: Socjaliści 2, demokraci 1, komuniści 180, Polacy 43, Deutschvölkische 8, niem. partya ludowa 1, centrum 41, nacyonalisci niem. 22.

Bojszów: Socjaliści 1, demokraci 1, komuniści 233, Polacy 10, Deutschvölkische 2, Deutschsoziale 10, centrum 14, nacyonalisci niem. 52.

Niekarm: Socjaliści 1, komuniści 14, Polacy 8, Deutschsoziale 1, niem. partya ludowa 1, centrum 38, nacyonalisci niem. 14.

Wielowieś: Socjaliści 2, demokraci 18, komuniści 46, Polacy 174, Deutschvölk. 3, Deutschsoziale 5, niem. partya ludowa 4, centrum 331, nacyonalisci niemieccy 31.

Kotulin: Socjaliści 12, komuniści 55, Polacy 41, Deutschvölkische 2, niem. partya ludowa 3, centrum 18, nacyonalisci niem. 15.

Kotłiszowice: Komuniści 35, Polacy 45, Deutschvölkische 2, Deutschsoziale 12, niem. partya ludowa 4, centrum 28, nacyonalisci niem. 37.

Kozłów: Socjaliści 1, demokraci 3, komuniści 122, Polacy 158, Deutschvölkische 2, Deutschsoziale 2, niem. partya ludowa 5, centrum 60, nacyonalisci niemieccy 45.

Kleszczów: Demokraci 2, komuniści 45, Polacy 35, Deutschvölkische 18, niem. partya ludowa 1, centrum 39, nacyonalisci niem. 5.

Sośnicowice: Demokraci 1, komuniści 95, Polacy 6, Deutschvölkische 7, niem. partya ludowa 7, centrum 201, nacyonalisci niem. 92.

Karchowice: Komuniści 48, Polacy 14, Deutschvölkische 2, Deutschsoziale 2, niem. partya ludowa 7, centrum 37, nacyonalisci niem. 8.

Łabędy: Socjaliści 56, demokraci 29, komuniści 706, Polacy 239, Deutschvölk. 35, Deutschsoziale 15, niem. partya ludowa 50, centrum 837, nacyonalisci niemieccy 176.

Niepaszyce: Socjaliści 3, demokraci 2, komuniści 116, Polacy 61, Deutschvölkische 1, niem. partya ludowa 5, centrum 80, nacyonalisci niem. 7.

Powiat kozielski.

Januszkowice: Uprawnionych do głosowania było 220. Socjaliści 7, demokraci 1, komuniści 53, Polacy 63, Deutschvölkische 7, niem. partya ludowa 3, centrum 35, nacyonalisci niem. 42. Nieważnych 9 głosów.

Landzmierni i Biadaczów: Komuniści 84, Polacy 114, Deutschvölkische 2, centrum 64, nacyonalisci niem. 11, niem. partya ludowa 3.

Czyżki: Socjaliści 4, demokraci 1, komuniści 117, Polacy 350, Deutschvölkische 3, niem. partya ludowa 3, centrum 38, nacyonalisci niemieccy 4. Nieważnych 7 głosów.

Dziergowice: Socjaliści 6, demokraci 4, komuniści 114, Polacy 383, Deutschvölkische 8, Deutschsoziale 5, niem. partya ludowa 14, centrum 99, nacyonalisci niemieccy 136.

Naczysławice Wielkie: Socjaliści 5, demokraci 7, komuniści 80, Polacy 74, Deutschvölkische 6, Deutschsoziale 5, niem. partya ludowa 16, centrum 181, nacyonalisci niem. 60.

Przeborowice: Socjaliści 2, komuniści 34, Polacy 22, Deutschvölkische 1, centrum 13. Uprawnionych do głosowania było 102 osoby.

Roszowski Las: Socjaliści 5, demokraci 4, komuniści 43, Polacy 127, Deutschvölk. 8, Deutschsoziale 2, niem. partya ludowa 5, centrum 21, nacyonalisci niemieccy 63.

Przewóz: Socjaliści 5, demokraci 3, komuniści 23, Polacy 121, Deutschvölkische 6, Deutschsoziale 1, centrum 87, nacyonalisci niem. 16.

Miejsce: Demokraci 2, komuniści 47, Polacy 134, Deutschsoziale 1, centrum 23, nacyonalisci niemieccy 60.

Miedary—Blachownia: Socjaliści 10, demokraci 2, komuniści 54, Polacy 102, Deutschvölk.

kische 8, Deutschsoziale 3, niem. partya ludowa 5, centrum 83, nacyonalisci niem. 29.

Rokicz: Socjaliści 2, demokraci 2, komuniści 63, Polacy 115, Deutschsoziale 1, centrum 81, nacyonalisci niemieccy 17.

Powiat lubliniecki.

Pietrasów (Pludry): Socjaliści 5, demokraci 3, komuniści 118, Polacy 57, Deutschvölkische 1, Deutschsoziale 1, niem. partya ludowa 4, centrum 84, nacyonalisci niemieccy 33.

Dobrodzień: Socjaliści 2, demokraci 33, komuniści 209, Polacy 132, Deutschvölkische 62, Deutschsoziale 3, niem. partya ludowa 17, centrum 848, nacyonalisci niemieccy 173. Nieważnych było 21 głosów.

Powiat oleski.

Kościeliska: Socjaliści 2, demokraci 2, komuniści 68, Polacy 137, Deutschvölkische 8, niem. partya ludowa 11, centrum 110, nacyonalisci niemieccy 59.

Ligota pod Radłowem: Demokraci 1, komuniści 4, Polacy 135, Deutschvölkische 7, niem. partya ludowa 9, centrum 13, nacyonalisci niemieccy 37. Na głosowanie nie stawilo się 90 wyborców.

Sternalica: Socjaliści 1, demokraci 2, komuniści 15, Polacy 118, Deutschvölk. 9, Deutschsoziale 1, niem. partya ludowa 9, centrum 80, nacyonalisci niemieccy 80.

Borki Wielkie: Uprawnionych do głosowania było 516 osób, głosowało 425. Socjaliści 3, demokraci 1, komuniści 19, Polacy 198, Deutschvölkische 4, Deutschsoziale 2, niem. partya ludowa 11, centrum 158, nacyonalisci niem. 22.

Biskupice: Głosów polskich oddano 78. Wszyscy dworzanie za przykładem swego pana głosowali na ks. Wolfa. Takich głosów było 70.

Wybory gminne.

Bobrek w Bytomskim: Socjaliści 478, komuniści 2,344, Polacy 386, niemiecka partya ludowa 233, partya gospodarcza 1,276.

Zaborze: Komuniści 6,211, centrum 1,471, Polacy 931, socjaliści 820, lista niemiecka 1,914, Deutschvölkische 306, niezależna partya robotnicza 719, Związek ochrony lokatorów 1,372. Otrzymali mandaty: Komuniści 12, centrum 3, Polacy 1, socjaliści 1, lista niemiecka 4, niezależna partya robotnicza 1, Związek ochrony lokatorów 2.

Biskupice w Zaborskim: Centrum 1,299 (3 mandaty), demokraci 365 (0 mandatu), komuniści 3,782 (10 mandatów), gospodarcza partya robotnicza 264 (0 mandatu), socjaliści 222 (0 mandatu), partya gospodarcza 606 (1 mandat), Deutschvölkische 507 (1 mandat). Nieważnych głosów 337. Głosowało 86 procent wyborców.

Sośnica w Zaborskim: Centrum 641 (3 mandaty), komuniści 969 (4 mandaty), partya lokatorów 560 (3 mandaty), partya średnia 307 (2 mandaty), socjaliści 96 (0 mandatu). Oddano ogółem 2,573 ważnych głosów.

Mikulczyce w Tarnogórskim: Wybrano: z niemieckiej partyi gospodarczej 3, z komunalnej partyi gospodarczej 3, z partyi ochrony lokatorów 3, komunistów 8, z polskiej partyi ludowej 1. Głosowało 85 procent wyborców. Nieważnych głosów 381.

Gliwice: Uprawnionych do głosowania było 48,551 osób, głosowało 36,000, czyli mniejwięcej 80 procent. Otrzymali mandaty: Socjaliści 1,201 (1 mandat), centrum 11,331 (15 mandatów), komuniści 6,818 (9 mandatów), partya ochrony lokatorów 4,040 (6 mandatów), niemiecka partya ludowa 1,665 (2 mandaty), Deutschsoziale 479 (0 mandatu), Deutschvölkische 1,758 (2 mandaty), demokraci 1,703 (2 mandaty), partya porządku 2,337 (3 mandaty), nacyonalisci niemieccy 3,653 (5 mandatów), Polacy 566 (0 mandatu).

Łabędy w Gliwickim: Wolna partya robotnicza 534, komuniści 459, centrum 726, blok niemiecki 251, zjednoczona partya robotnicza 145.

Stanica w Rybnickim: Była tylko jedna lista kompromisowa, na którą oddano 11 głosów.

Racibórz: Udział w wyborach wynosił 65 procent. Otrzymali głosów: demokraci 1,139 (2 mandaty), socjaliści 601 (1 mandat), grupa pracobiorców 1,248 (3 mandaty), komuniści 1,850 (4 mandaty), Polska Partya Ludowa 1,101 (2 mandaty), niemieccy nacyonalisci 3,842 (8 mandatów), Deutschsoziale 1,181 (3 mandaty), centrum 6,710 (14 mandatów). Z Polskiej Partyi Ludowej wejda do rady miejskiej pp. budowniczy Jan Affa i rolnik Stefan Morawiec.

Kozle: Centrum 888 (6 mandatów), nacyonalisci niemieccy 627 (4 mandaty), lista handu i przemysłu 295 (1 mandat), związki gospodarcze 577 (3 mandaty), komuniści 621 (4 mandaty), socjaliści 95 (0 mandatu), niemiecka partya ludowa 134 (0 mandatu).

Januszkowice w Kozielskim: Partya robotników 116, partya rolników 78 głosów. Nieważnych 5 głosów. Uprawnionych do głosowania było 199.

Wiadomości gospodarcze, handlowe i przemysłowe

STAN WALUTY GIELDY BERLIŃSKIEJ.

Płacono za:	8. 5.	7. 5.
100 guldenów holenderskich	158,10	158,10
100 franków belgijskich	21,94	22,24
100 " francuskich	27,13	27,68
100 " szwajcarskich	74,91	74,81
100 koron norweskich	58,85	58,60
100 " duńskich	71,82	71,72
100 " szwedzkich	111,47	111,47
100 " czeskich	12,46	12,46
106 lirów włoskich	19,05	19,05
100.000 koron austriackich	5,98	5,98
100.000 " węgierskich	4,84 1/2	4,73
1 funt szterlingów angielskich	18,45 1/2	18,45 1/2
1 dolar amerykański	4,19	4,19

W Berlinie płacono za 1 złoty 78—82 fenigów niemieckich.

+ Górnośląski targ zbożowy w Gliwicach z dn. 6. maja 1924 r. Notowano urzędowo za 100 kilogramów: Pszenica 17,50. — Żyto 13,50. — Jęczmień 17,50—18,00. — Owies 12,80—13,00. — Osucie rżane 9,00. — Osucie łuski pszeniczne 10,00. — Targ był dobrze odwiedzony, publiczna sprzedaż nie odbyła się.

+ Targ na święcie w Gliwicach z dnia 6. maja 1924 r. Sprzedano 420 zwierząt, mianowicie: 25 świń do chowu, 85 podrostków i 310 prosiąt. Sprzedano 340 sztuk, mianowicie: 8 świń do chowu, 30 podrostków i 302 prosiąt. Płacono: za świnię do chowu 70—150 marek, za podrostki 30—40 marek, za prosięta 10—17 marek.

WROCŁAWSKIE CENY TARGOWE.

z dnia 8-go maja 1924 r.

Zboże: Pszenica 17,10. — Żyto 13,40. — Owies 12,50. — Jęczmień browarowy 17,70. — Jęczmień pastewny 13,00.

Mąka: Pszeniczna 25,50. — Rżana 21,00. — Auszug 31—32,00.

Ziemiaki: Ziemiaki białe i czerwone 3,50. — Ziemiaki fabryczne 2,30.

Pasza dla bydła: Osucie pszeniczne 9,25—9,75. — Osucie rżane 8,25—8,75. — Makuch lniany 21,50—22,50. — Makuch rzepakowy 12—12,50. — Wytloki suche 9,75—10,25. — Kukurydza 20,50—21,50. — Płatki ziemniaczane 24—26,00.

SPRAWY TOWARZYSTW. ZFBRANIA itd.

Bytom. Wielkie zebranie inwalidów i wdów odbędzie się w niedzielę, dnia 11. kwietnia po

południu o godzinie drugiej na sali „Christliche Gewerkschaften“ przy bóżnicy. O jaknajliczniejszy udział inwalidów i wdów, ze względu na sprawy, bardzo ważne, uprasza Zwoływający.

Szombierki. Zebranie tutejszej filii Zjednoczenia Zawodowego Polskiego odbędzie się w niedzielę, dnia 11. maja o godz. 4 po południu w sali hotelu Lomnic w Bytomiu, ulica Gliwicka.

Bobrek. Zebranie filii górników Z.Z.P. odbędzie się w niedzielę 11. maja o godz. 2 po południu w hotelu Lomnic w Bytomiu, ulica Gliwicka. Na porządku obrad ważne sprawy, dla tego obecność każdego członka pożądana. Zarząd.

Nowa Wieś. W niedzielę 11. maja br. odbędzie się na sali p. Witolowej we Wirku o godz. 4-tej po poł. wiec obywatelski z ramienia Z.O.K.Z. Ze względu na ważność i doniosłość obrad uprasza się, by całe obywatelstwo polskie Nowej-Wsi i Wirku tłumnie zebrało się i pokazało wrogom polskości, że „Nie damy ziemi, skąd nasz ród!“ Cześć Ojczyźnie. Zarząd Z.O.K.Z.

Nakładem i czcionkami „Katolika“, spółki wydawniczej z ogr. odpowiedzialnością w Bytomiu. — Redaktor odpowiedzialny: Franciszek Goduła w Bytomiu.

Dr. Thompson's Schwan-Seifenpulver

daje śnieżnobiałą bieliznę o świeżym zapachu blichu trawnikowego

Dr. Thompson'a proszek mydlany (marki łabędź) paczka 30 fen.

Plaszcze gumowe

od najwykleszych do najlepszych w cenach od 19.50 mk. począwszy poleca

H. Herzberg

Zaborze.

Najtańsze i powszechnie znane źródło zakupna na miejscu

Katowice Rynek 5 TEKSTYL Katowice Rynek 5

poleca na sezon wiosenny swój wielki skład

materji męskich i damskich

jakoto

modne kamgarny, gabardyny i kowerkoaty w wszystkich kolorach.

Bogato zaopatrzony skład

modnych czystych woalów, muślinów welnianych i bawełnianych

jakoteż wszelkie inne

wyroby bawełniane i płóciennie.

Specjalny oddział wszelkich przydatków krawieckich.

Najniższe ceny! Rzetelna usługa!

„GERMANIA“ fotograficzny atelier

ulica Dworcowa 32 BYTOM G.Ś. ulica Dworcowa 32 na I piętrze.

Dla dzieciak przystępujących po raz pierwszy do Komunii św. jest fotografia najlepszą i najśliczniejszą pamiątką

Ceny umiarkowane -- W niedzielę od godz. 10—4 otwarte.

Meridol

cudownie skutkujący środek przeciw bólu zębów, głowy, reumatyzmu i niedomagani żołądka. Żądajcie Meridol i nie dajcie sobie nic innego wmówić.

Do nabycia w aptekach i drogerjach.

Tomasz Broll

mistrz krawiecki

Bytom, Rynek Fryderyka 2 (obok kupca Krahla)

poleca swój bogato zaopatrzony

skład garderoby męskiej i dla chłopów.

Tak jak przed wojną mam także na składzie **dobre i trwałe materje** i wykonuję **ubrania podług miary** po jak najprzystępniejszych cenach, ręcząc za dobry krój.

Bank Ludowy -- Racibórz

Telefon 787.

Pocztowe konto czekowe: Wrocław nr. 10540. Zyrokonto w Banku Rzeszy.

Bank Ludowy -- Wodzisław

Telefon 40.

Pocztowa Kasa Oszczędności Katowice nr. 301487

zalatwiają wszelkie interesy bankierskie

Sztuczne ZĘBY plomby

Krebs, Bytom GS. ul. Dworcowa 3. TELEFON 1544

WÓZKI dziecięce do składania.

Mój wielki, świeży zapas dobrych, eleganckich fasonów i znanych z dobroci fabrykatów, daje sposobność **korzystnego zakupu**

Znane najniższe ceny! Znane najniższe ceny!

H. GUTTMANN, Gliwice ulica Bytomska 14.

Baczność! Baczność!

Zabawa teatralna uchodźców

odbędzie się w niedzielę, dnia 11-go maja o godz. 6 wiecz. na sali p. Kubańskiego w **Wielkich Piekarach.**

Odegraną zostanie nowa sztuka p. t. **Górnoślązacy w powstaniu majowym 1921.**

w 5 aktach. Utwór przeplatany śpiewami. Akt I. Zdrada miejsca pobytu powstańców. Akt II. Wybuch powstania. Akt III. Walki pomiędzy powstańcami i Niemcami. Akt IV. Powstaniec w więzieniu. Akt V. Zwycięstwo powstańców.

Ceny miejsc: Miejsce rezerwowane 4 miliony, 1. miejsce 3 milj., 2. miejsce 2 milj., 3. miejsce stojące 1 milion. Czysty zysk przeznaczają się sierotom i wdowom poległych powstańców.

O liczny udział uprasza **Zarząd Związku Uchodźców.**

Agitujcie za naszą gazetą!

Przegęda w Rybnickiem. (Napad rabunkowy.) W lesie między Paruszcówcem a Przegędą napadło kilku bandytów na gospodarza Wiktora Sobalę i Gertrudę Malerczykową, powracających furmanką z Rybnika do domu. Bandyci rzucili się na furmankę i poturbowali mocno Sobalę i Malerczykową, przyczem wybili Sobalę kilka zębów. Następnie wydarli Malerczykowej torebkę, w której było 500 milionów marek gotówki i uciekli. Jeden z bandytów został poznany.

Żory w Rybnickiem. (Wybór burmistrza.) W tych dniach ma się odbyć wybór burmistrza. Na dwukrotne rozpisanie posady zgłosiło się około 20 kandydatów. Wybór ten jest oczekiwany przez tutejsze obywatelstwo z pewnem rozgorączkowaniem z powodu różnych pogłosek o kandydatach, których by sobie nie życzyło widzieć na czele miasta.

Psów w Rybnickiem. (Ofiara pracy.) Spadające węgle zasypały ciskacza Emila Kwokę, zatrudnionego na kopalni „Anny”. Zasypanego wydobyto z pod kupy kamieni z połamaną kością pachczerową. Odstawiono go do lecznicy brackiej w Rydułtowach.

Łukasyna w Rybnickiem. (Zamach.) W nocy na 3. maja dokonany został zamach na mieszkanie stróża Maliny. Od siły wybuchu zostały zniszczone drzwi, nadto wyleciało 24 szyb. Prawdopodobnie zachodzi zemsta.

Pogrzebień w Rybnickiem. (Jubileusz miejscowy.) Tutejszy duszpasterz, Wiel. ks. dziekan Riedel, obchodził w dniu 4. maja swój 25-letni jubileusz miejscowy. Liczne życzenia i upominki złożone w dzień jubileuszu są najlepszym dowodem, jak wielkiem zaufaniem cieszy się Jubilat wśród swych parafian.

ŚLĄSK OPOLSKI.

† **Urzędowy wynik wyborów na Śląsku Opolskim.** Urzędowy wynik wyborów do parlamentu na Śląsku Opolskim jest następujący:

	w. r. 1924	w. r. 1922
Socjaliści	26.099	73.266
Demokraci	11.248	11.912
Komuniści	129.731	36.624
Polacy	49.220	50.183
Deutschvölkische	18.935	
Deutschsoziale	11.291	22.976
niem. partya ludowa	17.895	37.259
Centrum	198.980	199.246
Nacyonalisci niem.	103.835	69.398

Wybrano 6 posłów, mianowicie: 3 centrowców, 2 komunistów i 1 nacyonalistę niemieckiego. Do parlamentu wchodzi z listy partii centrowej: ks. kanonik Ulitzka z Raciborza, generalny sekretarz Erhardt z Gliwic i rolnik Alojzy Zipper z Heidersdorfu; z listy partii komunistycznej: sekretarz związkowy Jadasch z Gliwic i kolejarz Jendrosch z Zabrze; z listy nacyonalistów niemieckich: ks. proboszcz Wolf z Markowic pod Raciborzem. Nie wiadomo jeszcze, czy ks. Wolf przyjmie mandat poselski. Wiadomo wszystkim, iż książe-biskup wrocławski nie życzy sobie, by księża katolicy przyjmowali mandaty poselskie z rąk wrogów Kościoła katolickiego, do których zaliczają się także nacyonalisci niemieccy.

† **Zyski i straty poszczególnych partii na Śląsku Opolskim.** W niedzielnych wyborach do parlamentu niemieckiego zyskały głosów skrajne partie lewicowe i prawicowe, zaś partye środka poniosły straty. Zyskały: partya komunistyczna 93.107 głosów, Deutschvölkische 18.935 głosów, nacyonalisci niemieccy 34.437 głosów. Straciły: partya socjalistyczna 47.177 głosów, niemiecka partya ludowa 11.364 głosów, Deutschsoziale 11.685 głosów, Polska Partya Ludowa 843 głosów, partya demokratów 664 głosów, partya centrowa 266 głosów. Liczba ogólna głosujących wynosiła 567.114.

† **Położenie strejkowe na Śląsku Opolskim.** Strejk generalny nie udał się zupełnie. Kopalnie „Bytom” i „Pokój” pracują bez uszczerbku. Pozatem pracują: na kopalni „Życzenie Jadwigi” 80 proc., na szybie „Joanny” 20 proc., na kopalni „Castellengo” 24 proc., na kopalniach Inspekcji górniczej w Zabrze 25 proc., na kopalni „Abwehr” 38 proc. załogi. Wszystkie inne kopalnie stanęły zupełnie. Z hut strejkują oprócz zakładów Rütgersa w Sośnicy: Oberschles. Kokswerke i huta państwowa w Gliwicach. Załoga zakładów Deichsla w Zabrze zamierzała zaprzestać pracę dziś (środa). Dotąd pracowało tam 30 procent całej załogi.

† **Przesyłki pocztowe do Polski.** Opolska dyrekcyja pocztowa zwraca uwagę, że wszelkie przesyłki do Polski (a więc i do województwa śląskiego) podlegają opłacie takiej samej, jak przesyłki do innych państw zagranicznych. Dotychczas bowiem zdarzało się bardzo często, że wysyłano do województwa śląskiego listy i przesyłki opłacane według zasad, obowiązujących wewnątrz państwa niemieckiego.

Bytom. (Przyjęcie J. E. ks. Kardynała.) W środę pod wieczór nastąpił zapowiedziany przyjazd J. E. ks. Kardynała do Bytomia. Przyjechał na dworzec o godz. 6 pociągiem wrocławskim. Na dworcu nastąpiło powitanie księcia Kościoła przez miejscowe duchowieństwo z ks. radcą Świerkiem na czele. Następnie J. E. ks. Kardynał udał się powozem przed kościół św. Trójcy. Pochód otwierało 10 jeźdźców dziańskich gospodarzy,

w swych strojach narodowych. Za nimi jechał na rowerach oddział policyi bezpieczeństwa. Potem powóz z ks. Kardynałem i drugi powóz z duchowieństwem i znowu oddział kołowników. Następnie szły towarzystwa i cechy z sztandarami, związki kościelne z chorągiewkami i wielka liczba młodzieży. Pochód posuwał się od dworca ulicą Dworcową, przez bulwar, ulicą Pocztową aż przed kościół św. Trójcy. Tu przy bramie tryumfalnej powitał ks. Kardynała starszy burmistrz dr. Stephan imieniem miasta i Wiel. ks. radca Świerk imieniem parafian, poczem dwie dziewczynki wypowiedziały krótkie wierszyki, jedna niemiecki, druga polski.

Teraz ks. Kardynał w otoczeniu licznych duchowieństwa udał się do świątyni, gdzie przed ołtarzem odmówił przepisane modlitwy. Po modłach przemówił od ołtarza po niemiecku; przemówienie ks. Kardynała przełożył na język polski Wiel. ks. radca Świerk. Następnie odbyło się nabożeństwo majowe, podczas którego chór kościelny śpiewał po łacinie. Na zakończenie ks. Kardynał udzielił wier-nym swego błogosławieństwa.

Po nabożeństwie kościelnym zaprowadzono ks. Kardynała na salę przy probostwie, gdzie się już przedtem zgromadziły delegacye wszystkich katolickich towarzystw i bractw kościelnych. Były także delegacye towarzystw i związków polskich. Na wstępie do sali chór kościelny odśpiewał pieśń powitalną, poczem przemawiali kolejno: przedstawiciel zarządu kościelnego, imieniem niemieckich towarzystw rektor p. Smaczny, a imieniem parafian polskich były radca miejski p. Gałuszka. W serdecznych słowach odpowiedział ks. Kardynał i udzielił obecnym błogosławieństwa biskupiego. Odśpiewaniem pieśni przez chór kościelny zakończyła się podniosła uroczystość przyjęcia delegacyi towarzystw. Potem odprowadzono ks. Kardynała na probostwo św. Trójcy, gdzie zamieszka do niedzieli wieczora. Dziś (czwartek) rozpoczyna się bierzmowanie.

Wieczorem około godziny 8 przybył do Bytomia Najprzew. biskup-sufragan ks. dr. Wojciech. Przybył z Rokitnicy, gdzie bawił od poniedziałku i zamieszkał na probostwie Najśw. Maryi Panny. Ks. biskup-sufragan wprowadzony zostanie do kościoła św. Trójcy w piątek rano. W sobotę wieczorem odbędzie się na cześć ks. Kardynała pochód z pochodniami.

Bytom. (Śp. Witold Wyleżych.) Dnia 3. maja zmarł po długich cierpieniach jedyny syn znanego tutaj i powszechnie szanowanego mistrza stolarskiego Edwarda Wyleżycha, 18-letni Witold. Pogrzeb odbył się we wtorek w Rybniku, gdzie p. Wyleżych posiada fabrykę mebli, a dokąd się wy-prowadził z Bytomia po podziale Górnego Śląska. Ciężko dotkniętej rodzinie ślemy na tej drodze naj-serdeczniejsze współczucie.

Miejska Dąbrowa pod Bytomiem. (Fałszywa wiadomość.) Za gazetami niemieckimi podaliśmy wiadomość o napadzie na tutejszy lokal wyborczy w restauracyi Schneidra. Tymczasem okazuje się, iż napadu takiego nie było, a zatem powyższa wiadomość nie polega na prawdzie.

Miejska Dąbrowa pod Bytomiem. (Niebezpieczna trójka pod wodzą niejakiego Szeligi aresztowano tutaj w zeszły wtorek. Szeliga i jego dwaj współnicy wtargnęli do pewnego mieszkania w zamiarze zgwałcenia gospodyni pewnego robotnika. Na krzyk kobiety bandyci oddalili się, lecz wkrótce znowu powrócili i zniszczyli znaczną ilość naczyń kuchennych. Tym razem zostali ujęci i aresztowani.

Rozbark pod Bytomiem. (Z parafii.) Na posadę drugiego kapelana przy tutejszym kościele św. Jacka został powołany Wiel. ks. Eryk Puchalla z Kluczborka.

Rozbark pod Bytomiem. (Nowe zastępstwo gminne.) Skład nowego zastępstwa gminnego jest następujący: 1) z partii komunistycznej Pieka, Czech, Buchcik, Gigla, Pykowska, Heiser i Prudlo; 2) z partii lokatorów Harnoth, Mikosch, Waniek, Halepa i wdowa Dzarcz; 3) z partii centrowej Mathyl i Kolan; 4) z Deutschvölkische Kompe; 5) z partii obywatelskiej Warkotsch; 6) z bloku niemieckiego Neugebauer; 7) z partii polskiej Nowak. Socjaliści i Deutschsoziale nie otrzymali żadnego mandatu.

Rozbark pod Bytomiem. (Zachciało mu się miłostek.) Starszy kruszak Antoni K. z ulicy Szarlejskiej, człowiek żonaty, nawiązał stosunek miłosny z pewną dziewczyną, której przyrzekł ożenek. Korzystając z sposobności wyłudził od latwowernej znaczne kwoty pieniężne. Ostatecznie wyszła cała sprawa na jaw, i załotnika osadzono za krótkami.

Szombierki w Bytomskim. (Teror komunistyczny.) Na kopalni „Hohenzollern” stanęła wszelka praca. Kilku chętnych do pracy zostało pobitych przez żywoły komunistyczne do tego stopnia, że pobitych musiano oddać w opiekę lekarską.

Miechowice. (Bierzmowanie.) Najprzew. biskup-sufragan ks. dr. Wojciech przybędzie do Miechowic w niedzielę, dnia 12. maja o godzinie 6 wieczorem. Przyjęcie dostojnego gościa nastąpi na targowisku, skąd zostanie zaprowadzony do kościoła św. Krzyża. Ks. biskup bierzmować będzie w poniedziałek rano w kościele św. Krzyża, po południu w kościele Bożego Ciała.

Zabrze. (Pociągi pociągów z Zabrze do Bytomia.) Prawdopodobnie dojdzie do skutku plan przeprowadzenia pociągów pospiesznych z Zabrze do Bytomia. Linii kolejowych, umożliwiających połączenie Zabrze z Bytomiem jest kilka. Minister kolei Oeser, bawiąc w Zabrze przed wyborami, przyrzekł swoje poparcie w urzeczywistnieniu tego planu.

Biskupice w Zabrzem. (Wzrost mieszkańców.) Liczba mieszkańców gminy wzrasta stale. W dniu 31. marca naliczono 17.582 mieszkańców, a 30. kwietnia 17.625.

Miedary w Tarnogórskim. (Reklama niemiecka.) Dnia 3-go maja założono tutaj tak zwany „Stahlhelmverein”. Przy tej sposobności wypito niemało piwa i wódki, więc nic dziwnego, że niektórzy członkowie „Stahlhelmu” zaproszili sobie porządnie głowę. Będąc pijani, zachciało im się wojny z Polakami, bo chodzilo o zareklamowanie nowozałożonej organizacji bojowej. O godzinie 11 przybyli do tutejszego obywatela Franciszka Szczygła, któremu wrzucili do pokoju dwa granaty ręczne. Na szczęście granaty chybiły i potrzaskały tylko szyby, oraz uszkodziły sufit, firanki itd. Nazajutrz opowiadano w całej wsi o zajściu u Polaków. Przytem wyraził się pewien orgeszowiec, że wieczorem o godzinie 11 wyleci w powietrze całe pomieszkowanie Szczygła. Wobec tych pogroźek p. Szcz. zwrócił się do żandarma o opiekę. Żandarm nie odmówił prośbie jego i przybył punktualnie o godz. 11 i pozostał na czatach do godziny 1 po północy, lecz żaden zamachowiec się nie zjawił. Zobaczymy, jakie kroki poczyni policya w tym wypadku.

Łabędy w Gliwickim. (Wykrycie bandy włamywaczy.) Włamywacze wtargnęli onegdaj do składu Gnielczykowej i skradli większą ilość towarów kolonialnych. Sprawców ujęto. W toku dochodzeń ujawniło się, iż aresztowani są członkami zorganizowanej szajki włamywaczy, która od dłuższego czasu niepokoiła całą okolicę. Stwierdzono także, iż bandyci zamierzali dokonać jeszcze bardzo licznych kradzieży z włamaniem. W ich posiadaniu znaleziono broń, amunicyę i różne narzędzia złodziejskie.

Jasiona w Gliwickim. (Napad na księdza.) W niedzielę (dzień wyborów) wieczorem o godz. 10. został napadnięty przez dwóch bandytów ks. proboszcz Wisy z Kopienicy, powracający od chorego. Bandyci wrzucili księdza proboszcza do rowu przydrożnego i sponiewierali go poważnie. Kilka członków ochrony wyborczej wyzwoliło ks. proboszcza z rąk bandytów, z których jednego ujęto, podczas kiedy drugi uciekł.

Brynek w Gliwickim. (Sponiewieranie polskich urzędników celnych.) Katowicki „Goniec Śląski” donosi o bezprawności ze strony policyi bezpieczeństwa. Mianowicie policya niemiecka wyrzuca z pociągu tych polskich urzędników celnych, pełniących służbę na tutejszym dworcu pogranicznym, a przyjeżdżających do służby z swego miejsca zamieszkania w charakterze służbowym — bez biletu. W dniu 26. i 27-go kwietnia policya bezpieczeństwa nie tylko znieważała ale i pokaleczyła do krwi polskich urzędników celnych zdążających pociągiem po ukończeniu swych czynności do domów na teren polski.

Stanica w Rybnickim. (Nieszczęśliwy wypadek.) Ciężki cios spotkał byłego naszego sołtysa, p. Fr. Szulę. W niedzielę po południu około godziny 4. został w Gliwicach przejechany zięć jego przez wóz do rozwożenia piwa. Nieszczęśliwy odniósł tak ciężkie okaleczenia, że musiano go odstawić do lecznicy, gdzie został zaopatrzony na śmierć.

Racibórz. Za przestępstwo łowieckie i nieprawne posiadanie broni skazał sąd tutejszy właściciela młyna Józefa Horaka na 5 miesięcy więzienia, robotnika budowlanego Franciszka Horaka na dwa miesiące więzienia, ślusarza A. Horaka na 4 tygodnie więzienia, towarzysza kowalskiego W. Maluchę i murarza Antoniego Kotziana każdego na 2 tygodnie więzienia.

Ostróg pod Raciborzem. (Wściekły pies.) W ostatnich dniach stwierdzono tu dwa wypadki wściekły. Zabito mianowicie wściekłego psa i kota. Kot pokasał dwoje dzieci nazwiskiem Kolonko i Kubala.

Opole. (Zmiana granic powiatu opolskiego.) Jak wiadomo, z reszty powiatu lublińskiego (pozostalej przy Niemczech), ma być utworzony nowy powiat dobrodzieński. Do tego powiatu mają być przyłączone trzy miejscowości z powiatu opolskiego, mianowicie: Mnichów, Chobie i Grec. Sejmik powiatowy zajmować będzie się sprawą zmiany granic powiatu na swoim posiedze-niu.

Najtańsze i najzręczniejsze źródło zakupu zegarków, biżuterji, towarów z: złotych i srebrnych. Specjalność: Kupna okazjone

CURT JACOBOWITZ, Gliwice ul. Wilhelmowska 55
N. JACOBOWITZ, Bytom GS. ul. Tarnogórska 11
 Składnica szwajcarskich zegarków. Założ. 1904.

WAŻNE DLA ROLNIKÓW!

Od 12. do 24. maja b. r. urządzam w GLIWICACH w mojej fabryce, wejście z ulicy Mikołowskiej i Wrocławskiej

wielką wystawę

wszelkich rolniczych maszyn i narzędzi polnych, maszyn do siewu i sieczenia trawy i zboża, jakoteż maszyny mleczarskie, centryfugi, maszyny do robienia masła, prasy winne, owocowe, jagodowe i buraczane. - Śrótowniki i młynki do maki rzanej - Beczki i pumpy do gnojówki.

Wielka liczba maszyn parowych i motorowych, plugi motorowe, sieczkarnie do krajania karmy będą na miejscu demonstrowane.

Niechaj nikt nie zaniedba przybyć na wystawę w własnym, dobrze zrozumianym interesie. Wstęp wolny od opłaty.

Podczas wystawy wszelkie maszyny o 10 procent taniej.

HUGO GALUSCHKA, fabryka maszyn, GLIWICE, ul. Mikołowska i Wrocławska

Baczność właściciele koncesji!

Hurtowa destylacja T. Sobczyk i S-ka Tarnowskie Góry

Telefon 516. ulica Ogrodowa nr. 2 Telefon 516.

Fabryka likierów stołowych i wódek.

Handel hurtowy win.

Hurtowa sprzedaż luźna i w butelkach.

SPECJALNOŚCI:

Likier stołowy „SOBCZYKOWA”
WYPALANKA 3 gwiazdkowa.
CZYSTA własny wyrób.

Ceny umiarkowane!

Dostawa do domu!

Dostawa do domu!

Baczność właściciele koncesji!

Ubrania do Komunii św.

w najlepszych gatunkach po najniższych cenach.

Największa zdolność.

Wszelkie nowości w odzieży męskiej i dla chłopców

znowu nadeszły

Hermann Rosenthal, Bytom
tylko Rynek 24.

Amatorzy fotografii

kupują najlepiej
tylko u fachowca

w Domu fotogr.
„Germania”

Bytom
ulica Dworcowa 32
I piętro.

Płyty - Pa- Aparaty
piery zaw- rozma-
sze świeże- tych
na składz. firm

Jan Sporys

Bytom G.-Ś.
ulica Tarnogórska 43
w domu mistrza piekars-
kiego Kuballa, — poleca

BUDZIKI
14 dni chodzące.

Regulatory
srebrne zegarki remont.

Masywne złote
pierścienie ślubne

jako też wszelk. towary
złote i srebrne oraz o-
kulary i binokle poleca
po cenach jak najtańszych.

C. ZAWADZKI

DOM MEBLI

ZAKOŹONY 1890

Specjalny skład
modnych urządzeń pokojowych
jakoteż pojedynczych mebl.
własne warsztaty stolarskie i tapicerskie.

BYTOM G.-Ś.

ULICA DWORCOWA 27

TELEFON 574

Olbrzymi wybór!

Najniższe ceny!

Ubrania męskie po 52, 44, 35, **29** mk.
Paltoty męskie po 49, 42, 34, **28** mk.
Spodnie męskie po 22, 18, 12, **7** mk.
Ubrania dla dzieci po 28, 19, 14, **8** mk.
Bielizna, kapelusze, artykuły męskie.

G. PRAGER, Bytom,
ul. Krakowska 21 (w pobliżu przystanku kolejow. Pogody.)
Proszę zwracać na numer domu

Lutnie, mandoliny, gitary, gramafony
i wszelkie inne instrumenty muzyczne

kupuje się najlepiej u

M. Kowatz'a, Bytom
ulica Dworcowa 13 i 25.

Zakład fotograficzny

„REMBRANDT”

Bytom, ulica Tarnogórska 8

w domu p. Feinbiera (teraz wchód

:: :: przez podwórze) :: ::

wykonuje

pierwszorzędne fotografie

do komunii św.

po cenach jak najprzystępniejszych.

Najtańsze bawarskie źródło zakupu
prawdziwego czeskiego pierza

tylko dobre, gotowe do użycia gat. do piernatów
(pierzyn spodnich), szare darte mk. zł. 1.50, pier-
rze niedarte białe 2.50 mk. zł., do pierzyn wierz-
chnich i zagłówek pierze białe, puszyste 3.80
mk. zł. pierze bogate w puch 4.50 mk. zł., naj-
lepszy puch 5.00 mk. zł., bardzo dobry, najdeli-
katn. puszek 6.50 i 8.00 mk. zł., puszek z pierzi
12.00 mk. zł. Wszystkie ceny za funt.

Nowe gotowe pierzyny la wyspy, dostato-
nie wypełnione, czerwone lub w paski, 1 pierzyna
wierzchnia mk. zł. 39, — 1 zagłówek 12.50, obo-
e z białego pierza. Pierzyna spodnia, wypełniona
pierzem pościelam 28.50 mk. zł. Na wszelkie pier-
zyny i bieliznę łóżkową, sienniki (stróżaki) itp.
wysłał obszerny cenniki darmo i franko. Próbkę
pierza darmo! Przy odbiorze 9 funtów opako-
wanie i przesyłka franko za pobraniem pocztow.
Josef Christl's Nachf., Cham 386 Bayer Wald
Wymiana dozwolona albo zwrot pieniędzy.

Nierozdzielna obeliza

Po długoletnim wyszkoleniu zawo-
dowem, ostatnio po rocznej samodzielnej
praktyce w Zabrze, przeniosłem moją
praktykę do Bytomia G.-Ś. i przejąłem
równocześnie dentystryczno-lekarską prak-
tykę zmarłego lekarza-dentysty Dr. Hal-
tenberga. Przyjmuję dziennie od 9—12
i od 3—6 popołudniu.

Lekarz-dentysta Dr. Meyer

Bytom G.-Ś.

ulica Tarnogórska 1, II. piętro

Telefon 1459.

Fortepiany, lutnie, mandoliny,
gitary, skrzypce, gramofony
i gramole. Wielki wybór płyt
do gramofonów artystycznych, do tańca i innych.
Wszelkie przybory muzyczne
— oraz wielki wybór nut. —

Towar pierwszorzędny. Ceny umiarkowane.

Rudolf Staschik, Bytom,
Wielka Błotnica 40. Telefon 1823.

Wszelkie choroby

mogą być w krótkim czasie wyleczone
przez magnetyzm i lecznictwo przyrodne.
Zaraz po badaniu uc. uwa pacjent polepszenie
Złociowe kamienie usuwam w 24
godzinach pod gwarancją.

Eleonora Frackowiak

Magneopatka i lekarka przyrodna

Król. Kuta, Plac Matejki 2,
(dawniej Blücherplatz).